

15.30-16.15

Krzysztof W. Hejduk – Uniwersytet Łódzki (Szkoła Doktorska Nauk Humanistycznych)

Krzysztof W. Hejduk to anglista-językoznawca, aktualnie Doktorant w SDNH Uniwersytetu Łódzkiego. Specjalizuje się w przekładoznawstwie audiowizualnym ze szczególnym wyróżnieniem problematyki przekładu multimediów interaktywnych i oprogramowania. W swojej pracy naukowej wykorzystuje metody humanistyki cyfrowej, lingwistyki korpusowej, ludologii i psycholingwistyki. Jako dwukrotny zwycięzca konkursu o stypendium MEiN za znaczące osiągnięcia naukowe (2020-2022) i trzykrotny laureat stypendium Rektora UŁ dla najlepszych studentów (2019-2021) wyróżnił się także działalnością na rzecz licznych zespołów naukowo-badawczych, m.in. w międzynarodowych projektach CLARIN (2020-2022), w ogólnokrajowym programie Narodowego Centrum Nauki (od 2022) czy pracy na rzecz stowarzyszenia Polish Cognitive Linguistics Association (od 2021).

Język w grach wideo jako przedmiot lokalizacji i badań przekładoznawczych

Obecnie szacuje się, że na świecie blisko co trzecia osoba gra w gry wideo: na komputerach, konsolach, na urządzeniach mobilnych. Co więcej, aktualne badania wskazują, że co ósma osoba ogląda transmisje wideo z wydarzeń gamingowych: e-sportu czy też zmagania z grami przeróżnych streamerów i streamerek. Ukazuje to na wskroś zróżnicowany i globalny wymiar tego interaktywnego multimediu, mediowanego ciągle przez różne formy tłumaczenia. Używamy rozmaitych gier do różnorodnych celów, w zróżnicowanych anturazach, samemu lub wspólnie – co stanowi istotne czynniki zarówno dla tłumaczenia gier, jak i dla badań nad nimi jako zjawiska globalnego. Niniejsza prezentacja przybliży problematykę zachowania funkcji i intencji gier wideo w ramach przekładu, jednocześnie ujawniając, w jaki sposób lokalizacja oprogramowania gier wideo wyróżnia się w ramach translatoryki audiowizualnej.

16.15-17.00

Sofiia Baianova

Sofiia Baianova jest tłumaczką przysięgłą języka ukraińskiego oraz tłumaczką specjalistyczną i konferencyjną języka ukraińskiego, rosyjskiego, angielskiego. Członkini zarządu Związku Zawodowego Tłumaczy Przysięgłych w Polsce. Tłumaczka radiowa, wolontariuszka. Niegdyś uchodziła z Donbasu, z chwilą pełnoskalowej inwazji Rosji na Ukrainę zostawiła pracę w PR i marketingu, by zająć się wyłącznie pomocą migrantom w porozumiewaniu się ze społeczeństwem przyjmującym.

Tłumacz w czasie kryzysu

W wystąpieniu zostaną poruszone następujące zagadnienia:

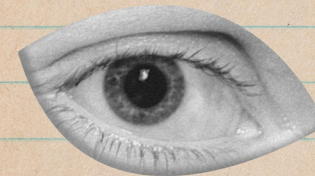
- od suwnic po kolonoskopię i dramaty ludzkie: case study;
- zmiany rynkowe i problemy etyczne w pracy tłumaczy;
- poczucie misji, wypalenie i zdrowy rozsądek.

Zostanie również krótko przedstawiona działalność Związku Zawodowego Tłumaczy Przysięgłych w Polsce.

DZIEŃ TŁUMACZY

Instytut Filologii Romańskiej

wt. 21 maja 2024

10.15-11.00

Joanna Jankó

Tłumaczenia poświadczane z języka rzadkiego – przygotowanie i przebieg egzaminu, wykonywanie tłumaczeń i praca tłumacza przysięgłego dwóch języków

11.00-11.45

Karolina Stefaniak

Tłumacz 2.0, czyli jak być tłumaczem w epoce tłumaczenia maszynowego i sztucznej inteligencji

12.00-12.45

Aleksandra Stodolna

O przekładzie w trudnych warunkach, czyli jak zostać tłumaczem audiowizualnym

12.45-13.30

Emilia Kiereś

W labiryncie gier słownych. O wielopiętrowych zagadkach w powieści Ellen Raskin „The Westing Game” i ich przekładzie na język polski

15.30-16.15

Krzysztof Hejduk

Język w grach wideo jako przedmiot lokalizacji i badań przekładoznawczych

16.15-17.00

Sofiia Baianova

Tłumacz w czasie kryzysu

10.15-11.00

Joanna Jankóś

Joanna Jankóś jest iberystką, absolwentką Uniwersytetu Jagiellońskiego i Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie oraz studiów podyplomowych z zakresu tłumaczeń specjalistycznych w Katedrze UNESCO w Krakowie. Tłumacz przysięgły i specjalistyczny języków hiszpańskiego i katalońskiego. Od lat związana z kulturą Hiszpanii i Ameryki Południowej. Na co dzień współpracuje z organami administracji państwowej w Polsce i Hiszpanii oraz Andorze, tłumaczy również spotkania na żywo, m.in. Konsulatu RP w Barcelonie czy artystów festiwalu Misteria Paschalia z Katalonii w Krakowie. Prywatnie miłośniczka podróży i nowych technologii.

Tłumaczenia poświadczone z języka rzadkiego – przygotowanie i przebieg egzaminu, wykonywanie tłumaczeń i praca tłumacza przysięgłego dwóch języków

Jak przygotować się do egzaminu na tłumacza przysięgłego, gdy z naszego języka jest bardzo mało materiałów lub wcale? Kto taki egzamin przeprowadza i ocenia? Jak wygląda praca tłumacza, gdy jest jedynym lub jednym z kilku w Polsce i nie może oraz nie powinien odmawiać przyjmowania zleceń? I wreszcie, jak wygląda praca tłumacza przysięgłego dwóch języków? Na te i inne pytania będziemy szukać wspólnie odpowiedzi podczas wystąpienia poświęconego pracy tłumacza języka rzadkiego, jakim jest język kataloński, oraz pracy tłumacza dwujęzycznego.

11.00-11.45

Karolina Stefaniak

(Dyrekcja Generalna Komisji Europejskiej ds. Tłumaczeń Pisemnych)

Karolina Stefaniak jest tłumaczką, nauczycielką i badaczką. W 2008 r. obroniła doktorat z językoznawstwa na Uniwersytecie Warszawskim i w tym samym roku rozpoczęła pracę w Komisji Europejskiej jako tłumaczka w Departamencie Języka Polskiego, gdzie obecnie pełni funkcję koordynatora ds. jakości. Jest autorką licznych analiz wewnętrznych i wielu publikacji na temat terminologii, tłumaczeń specjalistycznych i instytucjonalnych, a także tłumaczenia maszynowego.

Tłumacz 2.0, czyli jak być tłumaczem w epoce tłumaczenia maszynowego i sztucznej inteligencji

Żyjemy w czasach niepewności. Szybki rozwój tłumaczenia maszynowego i innych technologii językowych opartych na sztucznej inteligencji sprawia, że niepokoimy się o przyszłość tłumaczenia. I chociaż wydaje się, że branża tłumaczeniowa czerpie korzyści z tego rozwoju, pojedynczy tłumacz musi poradzić sobie z presją czasu, nierealistycznymi oczekiwaniami co do tego, co może zrobić technologia, spadającymi cenami. Wszystko to budzi niepokój i prowokuje wiele pytań: Jakie jest miejsce tłumacza w epoce AI? Dokąd zmierza zawód tłumacza? Jak może zmienić się sposób pracy tłumaczy i jak sobie z tymi zmianami radzić? Przyszłości nie jesteśmy w stanie przewidzieć, ale zawsze możemy próbować się na nią przygotować.

12.00-12.45

Aleksandra Stodolna (Uniwersytet Jagielloński)

Dr Aleksandra Stodolna jest wykładowczynią w Instytucie Filologii Romańskiej Uniwersytetu Jagiellońskiego i tłumaczką filmową, która od ponad dziesięciu lat współpracuje z firmami lokalizacyjnymi obsługującymi największe platformy streamingowe (Netflix, Amazon, Disney+, HBO).

O przekładzie w trudnych warunkach, czyli jak zostać tłumaczem audiowizualnym

W swoim wystąpieniu opowiem o tym, jak zacząć karierę tłumacza filmowego, jak wygląda typowy dzień pracy tłumacza – zaprezentuję i omówię różne rodzaje zleceń, które otrzymujemy od firm lokalizacyjnych, i typowe błędy początkujących (i nie tylko!) tłumaczy, których należy się wystrzegać, tłumacząc poszczególne rodzaje tekstów (napisy, skrypty lektorskie, skrypty dubbingowe).

12.45-13.30

Emilia Kiereś

Emilia Kiereś jest autorką i tłumaczką książek dla dzieci i młodzieży. Napisała ich kilkanaście, a przetłumaczyła ponad sześćdziesiąt. Urodziła się w Poznaniu, tam też skończyła studia polonistyczne na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza. Jest laureatką wielu nagród i wyróżnień, zarówno za twórczość własną, jak i za tłumaczenia literackie z języka angielskiego. Jej wierszowany przekład „Była raz starsza pani” („There Was an Old Lady”) uhonorowano wpisem na Listę Skarbów Muzeum Książki Dziecięcej oraz wpisem na honorową listę IBBY (w kategorii „Przekład”), natomiast tłumaczenie powieści Ellen Raskin „Gra o spadek” („The Westing Game”) otrzymało nominację w plebiscycie Lokomotywa 2022 (również w kategorii „Przekład”). Emilia Kiereś jest laureatką m.in. nagrody Guliwer w Krainie Olbrzymów, wyróżnienia w Ogólnopolskim Konkursie Literackim im. K. Makuszyńskiego (za książkę „Brat”), wyróżnienia jury oraz jury dziecięcego w konkursie Książka Przyjazna Dziecku (za powieść „Rzeka”). Jej debiut, „Srebrny dzwoneczek”, został wpisany na listę Białych Kruków Internationale Jugendbibliothek w Monachium.

W labiryncie gier słownych. O wielopiętrowych zagadkach w powieści Ellen Raskin „The Westing Game” i ich przekładzie na język polski

W części pierwszej wystąpienia chcę przybliżyć sylwetkę Ellen Raskin, autorki w Polsce właściwie nieznaną, a cieszącą się pokaźnym i cenionym dorobkiem twórczym. W dalszej części zamierzam pokrótce przedstawić fabułę jej powieści kryminalnej dla młodych czytelników, „The Westing Game” („Gra o spadek”). Będzie to punkt wyjścia do opowieści o pracy nad przekładem tej niełatwej i najeżonej pułapkami językowymi książki.

W zasadniczej części wystąpienia zamierzam się skupić na przybliżeniu najistotniejszej grupy słownych gier i żartów językowych występujących w powieści Raskin, mianowicie – wszystkich wskazówek prowadzących do rozwiązania szarady, kluczowej dla akcji książki i dla rozwikłania zagadki kryminalnej. Zamierzam przedstawić różne wersje ich tłumaczenia, a tym samym – ścieżkę, którą wytyczyłam sobie przy pracy nad ich przekładem, wszystkie jej kolejne etapy i trudności, jakimi była najeżona.

W puencie wystąpienia przedstawię finalny efekt zmagania z szaradą, prezentując go na tle wszystkich prowadzących do niej wskazówek, co pozwoli uwypuklić skomplikowaną językowo, wielopiętrową i dlatego – niełatwą dla tłumacza – strukturę głównej zagadki pojawiającej się w tekście.

Przerwa obiadowa